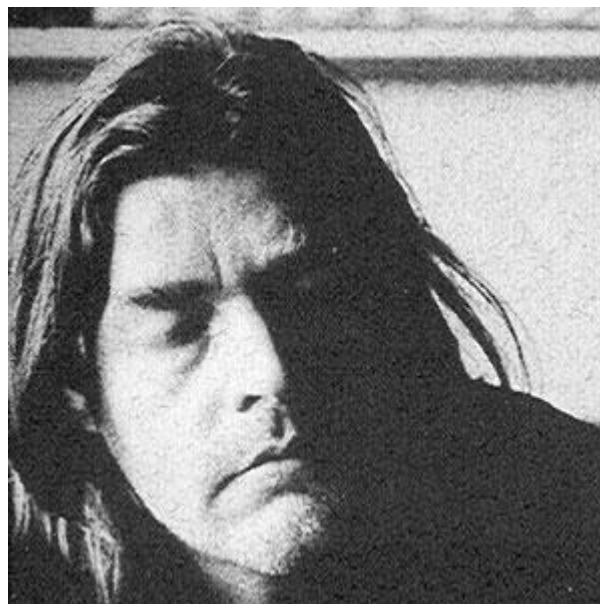
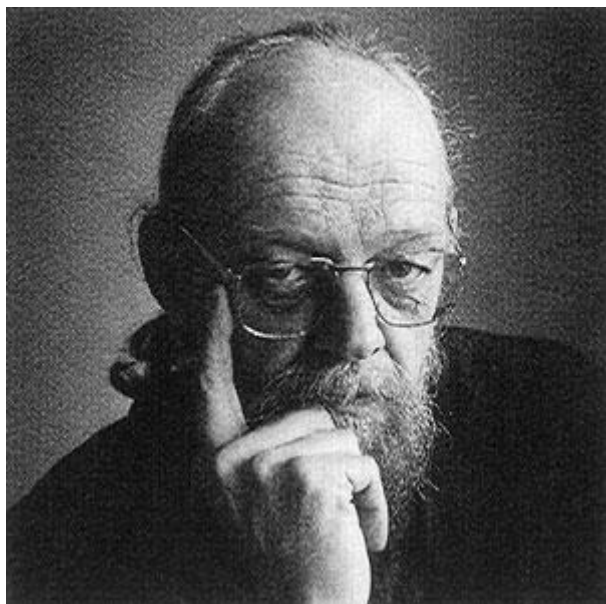

Jaroslav Jebavý & Pavel Rajchman

JEDNA BÁSEŇ

• 1. 10. – 26. 11. 2004 •

Narozen: 30. 7. 1952 v Jílejnici, autodidakt

Samostatné výstavy:

1985 - Galerie Pod podloubím, Olomouc

1986 - M klub Ústí nad Labem

1987 - Klub Polabiny 4, Pardubice

1989 - jednodenní výstava na soutoku Labe a Loučné dne 23. 6.

1991 - Tenis klub, Pardubice

1994 - Galerie Gong, Pardubice

1995 - Galerie Dům u Jonáše, Pardubice

2000 - Studio Paměť, Praha

Galerie Otevřeno, Pěčín

Východočeská galerie, Pardubice

2001 - Šporkova galerie, zámek Kuks

2002 - Elektrárna Uhersko

2003 - Galerie Univerzity Pardubice

Galerie Orlických hor Rychnov nad Kněžnou s Jiřím

Lacinou a Josefem Procházkou

Plener Pernik, Bulharsko

2004 - XXL Malerei 2004 Kolín nad Rýnem

Plener Pardubice

Narodil se 10. března 1958 v Mostě. Trvale žije v

Pardubicích. Pracuje u Českých drah. Zde

vystřídal několik odborností. V současné době je

strojvůdcem měřicí drezíny, která vyhodnocuje

technický stav všech lokálních tratí v republice.

Vydal sbírky Apeiron (Mladá fronta, 1993),

Androgyn (Český spisovatel, 1996) – tato sbírka

získala 3. cenu v soutěži Nejkrásnější české knihy

v kategorii Krásná literatura, Padlome Lome (H&H,

1998) a Průzor do vymyšlené bytosti (Host, 2001).

Texty Pavla Rajchmana jsou zastoupeny v

almanaších Sametová čítanka (Melantrich, 1990),

Kroky ze tmy (Triton, 1996), Cesty šíření

(Triton, 1996), Přetržená nit (Obratník, 1996), ve

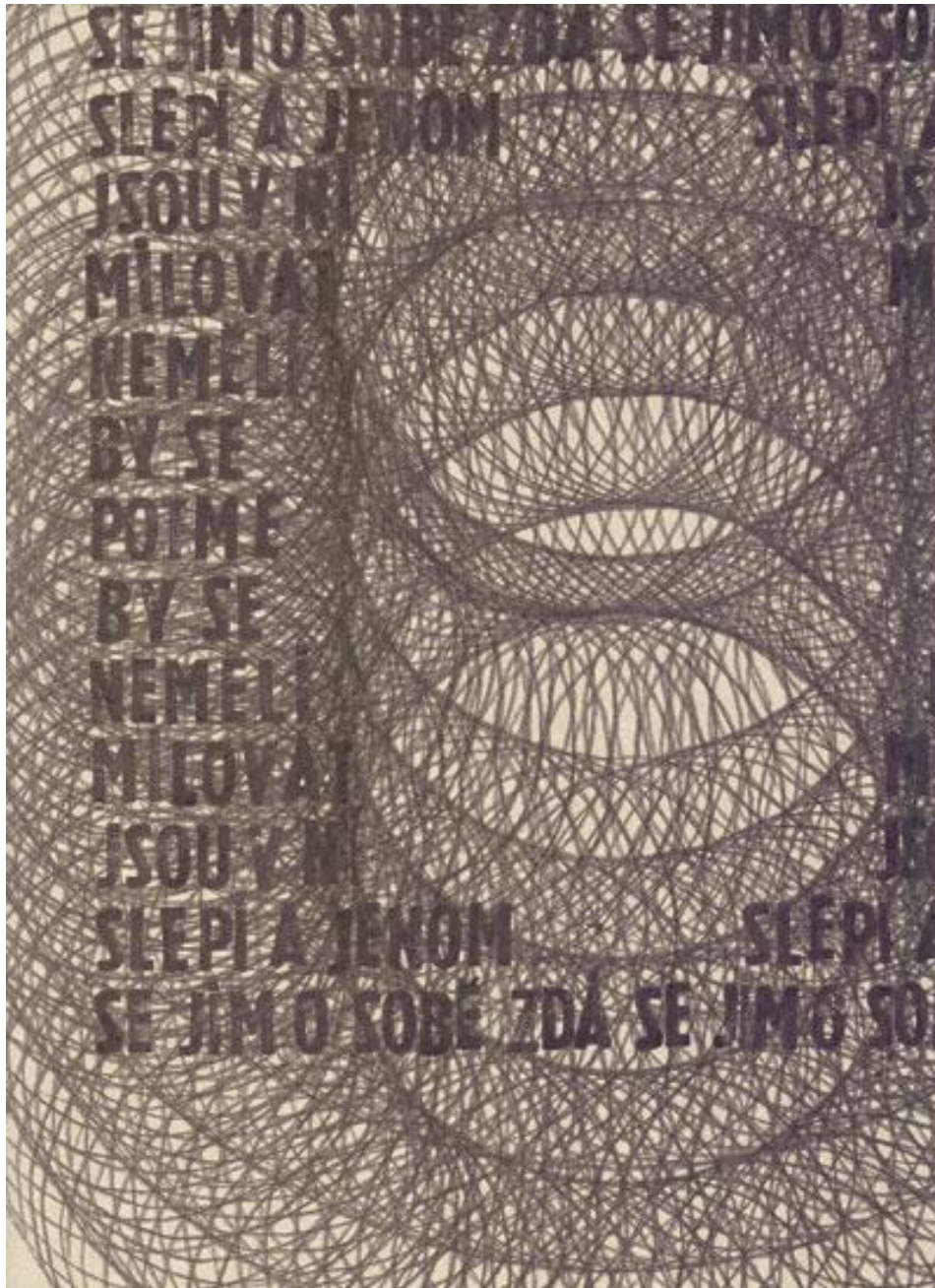
sborníku Česká poezie na konci století, Sources,

Belgie, 1999 a v Antologii současné české poezie

1945-2000 vydané francouzským nakladatelstvím Gallimard, 2002.

Časopisecky publikoval například v Iniciálách,

Fragmentu, Hostu, Literárních novinách, Tvaru.

Oba umělci, básník Pavel Rajchman a malíř a kreslíř Jaroslav Jebavý – pracovali vědomě v rámci jediného konceptu. Kolem dokola básně se ovíjejí kruhy, stejně jako kolkolem kruhů vznikají básně.

Proč kruh? Je symbolem celistvosti, nebe, ducha, světla, slunce, ale i úplného měsíce. V kruzích se pohybují nebeská tělesa, do kruhu se stáčí magický had uroboros, který požívá svůj ocas, a tak se stále obnovuje – jako věčnost. Kruh v sobě zahrnuje všechny geometrické obrazce, čtverec i trojúhelník, má tím i všechny jejich významy. Jak říkal indiánský náčelník Černý Los – čtverec neoplývá žádnou mocí, cokoli Indián dělá, dělá v kruzích, protože Síla světa vždycky pracuje v kruzích a vše se snaží o zakulacení. Další klasik by dodal: Ženské lůno také není žádná škatule na boty.

Tím se vysvětlilo, proč je Jaroslav Jebavý zván Mistrem kroužků.

Symbol kruhu býval někdy ve svém středu označen řeckým nápisem hen to pan – jedno je vše. V tomto prostoru na kroužkované dlažbě stojí obelisk, příjemce slunečních paprsků, místo hieroglyfy pokrytý sítí čar, kroužením, čistou energií. Označuje místo středu, kultovní místo, místo setkání nebe a země. Je to vlastně pomník. Božská a věčná geometrie je tedy ve službách lidské paměti a nezbytně také dávného tajemství, které obelisky, sloupy i jehlancovité čtyřstěny – tetraedry představují. Motívem, který zdobí a tím povyšuje plochu, je prostý kruh, a přece právě z kreseb, v nichž se vrství čáry tužkou, vnímáme intenzitu aury stvoření a nesmírnou moc uměleckého díla, jakkoli je pomíjivé.

Ne pro každého básníka je lákavé pustit se do výtvarné vize své básně. Vizuální básník není obyčejný básník, je to skladatel poezie pro zrak a mysl. Krom hudby slov využije také energii a hudbu prostoru, prožije znovu každou hlásku, každé slovo a neslyšně vymodeluje jejich zvuk tiskátky na ručním papíře. Proč se ale básník rozhodl výtvarně zpracovat a mocně znovuprožít právě tuto báseň? Samozřejmě, že je vhodně krátká. Proč vybral báseň – dobrou radu, nebo báseň – povzdych! Napadlo mě, že to, co nám zde básník předkládá, nejspíš není jen báseň, ale kóan.

Kóan je hádankovitý případ určený k promyšlení. Kóan je jednou ze zenových meditačních metod. Je to usilovné hledání odpovědi na hádanku zadanou mistrem, či otázku, která vyplynula z meditace. Zodpovědět se dá, až když se meditující zřekne logiky a pomocí intuice odstraní pocit pochyb, které daly otázce vzniknout.

Spolupráce obou - Jaroslava Jebavého a Pavla Rajchmana, je pozoruhodná už dávno. Jejich společná poezie – to je jako když Mlžný měsíc bloudí ložnicí a zakopává o hlásky, a ty jako něžné létavé rybky přistávají v síťové čar a pastích čeřenů. Anebo taky úplně jinak.

Nyní je jasné, že zde, v Pardubickém Fonsu vystavuje Buddha - Mistr kroužků a jeho oblíbený žák a společník. Jak zní také slavný citát Jaroslava Jebavého: Buddhističtí mniši točí mlýnky, já točím kroužky.

Martina Vitková